

doi: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2019.01.051>

УДК 332

Є.М. АХРОМКІН, д-р екон. наук, проф.,
проф. кафедри економічної безпеки, публічного управління та адміністрування
Житомирський державний технологічний університет, м. Житомир, Україна

orcid.org/0000-0003-4420-6265

К.І. СЕРЕБРЯК, д-р екон. наук, доц., проф. кафедри економіки та підприємництва
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Северодонецьк, Україна

orcid.org/0000-0002-7025-2399

Л.І. БЕЛОУСОВА, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економіки та підприємництва
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Северодонецьк, Україна

orcid.org/0000-0002-5722-7463

І.М. ЛІТВІНОВА, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економіки та підприємництва
Інституту хімічних технологій

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Рубіжне, Україна

orcid.org/0000-0002-5379-4188

ОЦІНЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО КЛІМАТУ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В КОНТЕКСТІ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Ключові слова: об'єднана територіальна громада, ОТГ, підприємницький клімат, анкетування, оцінювання.

Висвітлено результати оцінювання підприємницького клімату Лозно-Олександрівської об'єднаної територіальної громади у контексті розробки стратегії її розвитку. Представлено результати анкетування підприємств та підприємців стосовно оцінки підприємницького клімату Лозно-Олександрівської селищної об'єднаної територіальної громади. Побудовано матрицю SWOT-анализу, яка показує можливість й загрози розвитку об'єднаної територіальної громади, її сильні та слабкі сторони для визначення стратегічних цілей розвитку об'єднаної територіальної громади.

Актуальність. Державна політика України у сфері місцевого самоврядування спирається на інтереси жителів територіальних громад і передбачає децентралізацію влади — тобто передання від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів і відповідальності. В основу цієї політики покладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері. Законодавче підґрунтя докорінної зміни системи влади та її територіальної основи на всіх рівнях почало формуватися у 2014 р.

Сьогодні створені та функціонують понад 800 об'єднаних територіальних громад (ОТГ), які розробляють власні стратегії та відповідні щорічні плани соціально-економічного розвитку. Проте їхня розробка та реалізація потребують виконання аналітичних досліджень та оцінювання підприємницького клімату. Для вирішення цих

© Є.М. АХРОМКІН,
К.І. СЕРЕБРЯК,
Л.І. БЕЛОУСОВА,
І.М. ЛІТВІНОВА, 2019

та інших питань щодо аналізу та оцінювання проблем розвитку ОТГ необхідна допомога з боку науковців.

Аналіз останніх досліджень. Проблема оцінювання підприємницького клімату займається багато вчених і практиків, проте сьогодні майже всі ОТГ здійснюють оцінку підприємницького клімату задля розробки стратегії свого розвитку: Гребінківська ОТГ [1], Чемеровецька ОТГ [2], Балтська ОТГ [3], Золочівська ОТГ [4], Дунаєвецька міська рада [5] та ін. Анкету для оцінювання підприємницького клімату кожна ОТГ розробляє власну, враховуючи історичні, географічні та економічні особливості, залучаючи до цього науковців.

Метою статті є висвітлення результатів оцінювання підприємницького клімату Лозно-Олександрівської об'єднаної територіальної громади в контексті розробки стратегії її розвитку.

Результати досліджень. Лозно-Олександрівську селищну ОТГ створено у 2018 р. на теренах Луганщини. До Лозно-Олександрівської селищної ОТГ увійшли: селища Лозно-Олександрівка та Мирне, села Олександрівка, Петрівка, Кочине-Розпасіївка, Новопокровка, Нянчине, Попасне, Солідарне, Гладкове, Калинова Балка і Миколаївка. Площа ОТГ становить 254,6 км², чисельність населення громади 2512 осіб.

Для оцінки підприємницького клімату Лозно-Олександрівської ОТГ було проведено анкетування підприємців, що працюють на її території, за допомогою анкети, яку розробили науковці, та яка містить двадцять одне питання.

Питання 1 в анкеті було спрямовано на визначення року створення підприємства. За результатами анкетування встановлено, що практично всі підприємці — не новачки і функціонують не менше трьох років.

Питання 2 стосується встановлення організаційно-правової форми підприємства. Установлено, що власниками є фізичні або українські юридичні особи. Іноземців-власників немає, сумісних або держаних підприємств також не визначено.

Питання 3 спрямовано на з'ясування характеру бізнесу та приналежності його до певних основних сфер діяльності. А саме: виробництво (промислова продукція, легка промисловість, харчова промисловість, переробка сільськогосподарської продукції); будівництво та ремонт будівель і споруд; оптова торгівля промисловою продукцією; оптова торгівля хар-

човими продуктами; роздрібна торгівля; електро-, водо-, теплопостачання; перевезення; постачання інтернет-послуг та телефонії; юридичні та консультаційні послуги; інші послуги, що не увійшли до визначених категорій. В анкетуванні узяли участь підприємства та підприємці, які працюють у сфері виробництва, переробці сільськогосподарської продукції, роздрібній торгівлі, у сфері електро-, водо-, теплопостачання та інших сферах, не визначених в анкеті.

У відповіді на питання 4 треба було вказати відсоток загального обсягу збуту (товарів і послуг) підприємства, який припадає на покупців району, області, інші області України або споживачів за межами країни (сума відсотків має дорівнювати 100 %). Підприємства та підприємці Лозно-Олександрівської ОТГ практично всі працюють у межах України, і лише деякі тільки у межах області чи району.

Відповідаючи на питання 5, підприємці мали визначити, які зміни (без змін, збільшення, зменшення, припинення діяльності) у збуті продукції, товарів або послуг вони очікують у найближчі роки. За результатами відповідей встановлено, що понад 70 % підприємств та підприємців досліджуваної ОТГ вважають, що змін у обсягах збуту продукції та послуг не відбудеться, і тільки 30 % очікують збільшення обсягів.

Для ефективної підприємницької діяльності дуже важливо мати у своєму регіоні основних постачальників сировини та комплектувальних, інвесторів, ринок збуту та робочу силу, яка може працювати на підприємстві, а також знати своїх конкурентів. Ці аспекти і були враховані у питанні 6. Відповідаючи на це питання, підприємства та підприємці Лозно-Олександрівської ОТГ зазначили, що основні постачальники сировини та комплектувальних знаходяться у регіоні, також у регіоні є підприємства / підприємці, споріднені за профілем виробництва.

У питанні 7 підприємці мали вказати кількість працівників із повним робочим днем, які працювали чи працюватимуть на підприємстві в зазначені роки: 2013, 2017, 2018 і 2019. Виходячи з відповідей підприємств і підприємців Лозно-Олександрівської ОТГ, можна за кількістю працівників визначити, чи вони належать до малого бізнесу.

За відповідями на питання 8 ми мали визначити, чи вистачає в ОТГ спеціалістів певних

специфічних професій, чи є у наявного персоналу навички, важливі для майбутнього розвитку. Відповіді свідчать, що є брак спеціалістів деяких специфічних професій, однак майже не вказано, яких саме.

Для розвитку будь-якого виду підприємництва необхідні інвестиції, тому в анкеті було поставлено питання 9 щодо можливостей залучення інвестицій у збільшення виробництва продукції (послуг) у громаді у 2019 р. або надалі. Підприємства і підприємці Лозно-Олександрівської ОТГ планують отримувати інвестиції, однак не знають, коли і як. Адже інвестиції можуть бути спрямовані на розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей в інших адміністративно-територіальних одиницях району (населених пунктах громади). Тому підприємцям було поставлено таке питання 10 в анкеті. Відповіді свідчать, що вони поки не планують розширювати виробництво. Іноді таке розширення виробництва чи діяльності передбачає вихід на локальний ринок інших громад, але цього кроку підприємства і підприємці Лозно-Олександрівської ОТГ не планують.

На питання 11 підприємства і підприємці Лозно-Олександрівської ОТГ переважно не відповіли: причини розширення підприємницької діяльності не визначено. Теоретично це можуть бути: зміна ринкової кон'юнктури, відсутність можливості розширити виробничі приміщення, відсутність землі для розширення, надмірний податок на землю та нерухоме майно, надмірна вартість оренди комунального майна (землі), відсутність потужності електропостачання, відсутність очисних споруд і можливості їх облаштування, громадський опір розвитку підприємства, надмірний тиск на підприємство з боку органів контролю, погана транспортна доступність до основних ринків (споживачів), відсутність необхідної кількості кваліфікованих працівників.

Питання 12 стосувалось окреслення проблем, які заважають розвитку Лозно-Олександрівської ОТГ: недостатня громадська ініціативність та активність мешканців, безробіття, відсутність можливості самореалізації, забезпечення змістовного дозвілля, несприятливі умови розвитку підприємництва, засміченість довкілля, забрудненість питної води, недостатня інформованість про громаду за її межами, поширення злочинності, алкоголізму, нарко-

манії, зношеність інженерних мереж (водопостачання, водовідведення), недостатня підприємливість мешканців громади, відсутність зовнішніх і внутрішніх інвестицій, низька якість (відсутність) дорожнього покриття між населеними пунктами, значна частка населення старшого працездатного віку, низька якість дошкільної та / або середньої освіти. Підприємства і підприємці Лозно-Олександрівської ОТГ основними завадами розвитку вважають: недостатню громадську ініціативність та активність мешканців, безробіття, недостатню підприємливість мешканців громади, значну частку населення старшого працездатного віку, відсутність зовнішніх інвестицій, низьку якість дорожнього покриття між населеними пунктами.

Відповіді на питання 13 стосовно ранжування за важливістю завдань, які треба терміново вирішити для забезпечення розвитку громади, ілюструє табл. 1.

Установити пріоритетність завдань, які треба вирішити для розвитку ОТГ, — важливо, але не менш важливо встановити, чи вірять у їхні вирішення самі підприємці (питання 14). Цікаво, що підприємства і підприємці Лозно-Олександрівської ОТГ розділилися на дві майже однакові кількісно групи з протилежними думками.

Таблиця 1. Ранжування завдань розвитку Лозно-Олександрівської ОТГ

Ранг	Завдання
1	Зменшення рівня безробіття
2	Покращення водопостачання
3	Покращення водовідведення
4	Ремонт вулиць
5	Ремонт доріг між поселеннями громади
6	Розвиток малого і середнього бізнесу
7	Благоустрій населених пунктів громади
8	Покращення освітлення населених пунктів громади
9	Використання місцевих природних ресурсів
10	Розвиток сфери дозвілля (відпочинку, спорту)
11	Підтримка кооперативного руху
12	Підтримка фермерства
13	Розвиток туризму
14	Підтримка агрохолдингів
15	Сприяння розвитку промислових підприємств

Питання 15 мало допомогти визначити, які види економічної діяльності є пріоритетними для майбутнього розвитку громади? До вибору було запропоновано: харчова промисловість, машинобудування, сільське господарство (рослинництво), сільське господарство (тваринництво), сільське господарство (ягідництво), переробка сільськогосподарської продукції, логістика, легка промисловість, туристичні послуги, виробництво будматеріалів, консультаційні та інші інтелектуальні послуги. Підприємці вважають, що до пріоритетних видів на території Лозно-Олександрівської ОТГ належать: сільське господарство (рослинництво), переробка сільськогосподарської продукції, консультаційні та інші інтелектуальні послуги, виробництво будматеріалів, сільське господарство (тваринництво).

Задля оцінювання якості співпраці підприємницьких структур із іншими організаціями та установами ОТГ в анкеті було подано табл. 2 (питання 16), аналіз заповнення якої засвідчив, що, на думку підприємців, якість співпраці із іншими організаціями та установами ОТГ є задовільною або частково-задовільною.

Особливу увагу в анкетуванні було приділено оцінці діяльності органів місцевого самоврядування у розвитку громади (за п'ятибальною шкалою, питання 17). Підприємства і підпри-

ємці Лозно-Олександрівської ОТГ оцінили діяльність органів місцевого самоврядування у розвитку громади у 3—5 балів.

У питанні 18 запропоновано охарактеризувати громаду як місце ведення бізнесу за п'ятибальною шкалою. Підприємницькі структури вважають Лозно-Олександрівську ОТГ придатним місцем для ведення бізнесу (4—3 бали).

Останні питання анкети (19—21) були присвячені проблемам тіньового бізнесу та перспективам розвитку Лозно-Олександрівської ОТГ. Підприємства і підприємці вважають, що частка тіньового бізнесу становить 10—50 %, а перспективи у кожного підприємства є особливими.

За результатами анкетування підприємців і громадського обговорення проблем розвитку Лозно-Олександрівської ОТГ для розроблення стратегічного плану соціально-економічного розвитку побудовано матрицю *SWOT*-аналізу (рисунок).

Висновки. Для оцінювання підприємницького клімату Лозно-Олександрівської об'єднаної територіальної громади у контексті напруження стратегії її розвитку розроблено анкету з 21 питання. На основі аналізування відповідей підприємців і громадського обговорення проблем розвитку Лозно-Олександрівської ОТГ побудовано матрицю *SWOT*-аналізу, за допомогою якої окреслено мож-

Таблиця 2. Якість співпраці підприємницьких структур із іншими організаціями та установами на території Лозно-Олександрівської ОТГ (за відповідями підприємців)

Інституція	Співпраця			
	Задовільна	Частково задовільна	Незадовільна	Непотрібна
Голова громади	■			
Заступники голови громади	■			
Селищна рада, постійні комісії ради, депутати ради		■		
Управління / відділи виконавчого органу селищної ради			■	
Управління поліції			■	
Районні органи влади		■		
Центр зайнятості		■		
Податковий орган		■		
Орган реєстрації бізнесу	■			
Санітарно-епідеміологічна станція		■		
Пожежна охорона			■	
Відділ земельних ресурсів			■	
Митниця		■		

Можливості	Загрози
<p>Створення робочих місць (перукарня, ремонт одягу); розвиток сільського господарства; розвиток транспортного сполучення; ремонт (відновлення) доріг; освітлення сіл; створення підприємства для переробки молочної сировини; створення підприємства для переробки м'яса; створення с/г підприємства (ферм); створення цеху з розфасовки меду; виробництво олії; покращення медичного обслуговування (відкриття стаціонару, стоматології, гінеколог); установка АЗС; облаштування парку відпочинку; облаштування літнього відпочинку біля водойми; озеленення території; відкриття спортивної школи (секцій, майданчиків); ремонт Будинку культури; установлення банкоматів; відкриття інтернату для людей похилого віку; відкриття цеху для виготовлення макаронних виробів; підтримка малого бізнесу; розвиток зеленого туризму; розвиток переробної промисловості с/г продукції; розширення тваринницької галузі; розвиток інфраструктури; децентралізація влади, проведення адмінреформи та зростання бюджетної самостійності громад</p>	<p>Близькість зони АТО; політична нестабільність; зміна керівництва в ОТГ; інфляція гривні; відсутність зовнішніх інвестицій; зміни або недосконала законодавча база щодо реформ; зростання тарифів ЖКГ; зростання цін на продукти і товари першої необхідності; низький рівень соціального захисту населення; відтік висококваліфікованих спеціалістів; збайдужіння населення та відтік молоді в міста; земельні питання; закриття дошкільних закладів і шкіл</p>
Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>Реєстрація ОТГ та її можливості; нові повноваження та прямі відношення з держбюджетом; спроможні голова ОТГ та депутати; наявність кількості фермерських господарств, які підтримують громаду; згуртованість населення; доброзичливість населення; працездатність населення; сільськогосподарський район із багатим економічним потенціалом; наявність хлібопекарні; хороший чорнозем для високоврожайного сільського господарства; наявність своєї води; газифікація населених пунктів; наявність пункту швидкої допомоги; наявність будинків культури для організації культурного розвитку; наявність закладів освіти та садочку; наявність відділення «Нова пошта»; наявність елеватору в с. Солідарне (не працює); наявність залізничної станції в с. Солідарне (не працює)</p>	<p>Малий бюджет ОТГ; відсутність допомоги від великих підприємств (Агротон); зношеність водопровідних мереж; низький рівень якості комунальних послуг; нестабільне транспортне сполучення з центром ОТГ; низький рівень заробітної плати; безробіття (не створюються нові робочі місця); старіння населення; слабкий розвиток середнього та малого бізнесу; брак кваліфікованих працівників; відсутність власних підприємств з переробки с/г продукції, молока та м'яса, монополізація в с/г; відсутність обліку земель поза межами населених пунктів; відсутність інвесторів і коштів на реалізацію проектів; низька якість медичного забезпечення; відсутність доріг для повноцінного спілкування населення і транспортного сполучення (17); низький рівень можливості відвідування центрів надання послуг і комунальних закладів в інших райцентрах (5); відсутність пунктів прийому залишків с/г продукції (молока) (1); занедбана інфраструктура сіл; відсутність спортивних секцій та гуртків для дітей; низька народжуваність; байдужість населення; безпомічність пенсіонерів; високі ціни на товари; відсутність магазину промтоварів; висока смертність; низький рівень розвитку культури; відсутність можливостей самореалізації; відсутність благоустрою; відсутність освітлення сіл; відсутність дільничного; відсутність дозвілля для молоді; відсутність залізничного сполучення; відсутність АЗС; відсутність банкоматів; необлаштованість сміттєзвалища; рівень стану комунальних закладів; необізнаність населення; низька якість Інтернет-забезпечення, електрозабезпечення</p>

Матриця SWOT-аналізу розвитку Лозно-Олександрівської ОТГ

ливості та загрози розвитку цієї ОТГ, її сильні та слабкі сторони.

Підприємства та підприємці громади вважають, що основними перешкодами розвитку є: недостатня громадська ініціативність та активність мешканців, безробіття, недостатня підприємливість мешканців громади, значна частка населення старшого працездатного віку, відсутність зовнішніх інвестицій, низька якість (або й відсутність) дорожнього покриття між населеними пунктами.

До пріоритетних видів підприємницької діяльності Лозно-Олександрівської об'єднаної територіальної громади належать: сільське господарство (рослинництво і тваринництво), переробка сільськогосподарської продукції, консультаційні та інші інтелектуальні послуги, виробництво будматеріалів.

Отримані результати аналітичних досліджень є підставою для формування стратегічних цілей розвитку Лозно-Олександрівської селищної об'єднаної територіальної громади.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Звіт про результати опитування підприємців Гребінківської ОТГ. URL: http://www.hrebinka.org.ua/data/files/new/Проекты_сесий/zvit_FOP_181018.pdf (дата звернення: 21.10.2018).
2. Черновецька селищна рада. URL: <https://chemerovecka-gromada.gov.ua> (дата звернення: 21.10.2018).
3. Балтська ОТГ. URL: <https://balta-rada.gov.ua/images/docs/ПДСЕР%20Балтська%20ОТГ.pdf> (дата звернення: 21.10.2018).
4. Стратегія розвитку Золочівської ОТГ. URL: <https://www.facebook.com/pages/category/Community/Стратегія-розвитку-Золочівської-ОТГ-335483000269362/> (дата звернення: 21.10.2018).
5. Стратегія розвитку ОТГ Дунаєвської міської ради на 2017—2020 рр. URL: https://dun.at.ua/Other/Strategia_rozvitku_2017-20.pdf (дата звернення: 21.10.2018).

Надійшла 04.01.2019

REFERENCES

1. Zvit pro rezultaty opytuvannia pidpriansiv Hrebinkivskoi OTH. URL: http://www.hrebinka.org.ua/data/files/new/Proekty_sesii/zvit_FOP_181018.pdf [in Ukrainian].
2. Chemerovetska selyshchna rada. URL: <https://chemerovecka-gromada.gov.ua> [in Ukrainian].
3. Baltska OTH. URL: <https://balta-rada.gov.ua/images/docs/PDSER%20Baltska%20OTH.pdf> [in Ukrainian].
4. Stratehiia rozvytku Zolochivskoi OTH. URL: <https://www.facebook.com/pages/category/Community/Stratehiia-rozvytku-Zolochivskoi-OTH-335483000269362/> [in Ukrainian].
5. Stratehiia rozvytku OTH Dunaievetskoj miskoi rady na 2017-2020 rr. URL: https://dun.at.ua/Other/Strategia_rozvitku_2017-20.pdf [in Ukrainian].

Received 04.01.2019

Е.М. Ахромкин

Житомирский государственный технологический университет, г. Житомир, Украина

К.И. Серебряк, Л.И. Белоусова

Восточноукраинский национальный университет имени Владимира Даля, г. Северодонецк, Украина

И.М. Литвинова

Институт химических технологий Восточноукраинского национального университета имени Владимира Даля, г. Рубежное, Украина

ОЦЕНКА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОГО КЛИМАТА ОБЪЕДИНЕННОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНОЙ ОБЩИНЫ В КОНТЕКСТЕ РАЗРАБОТКИ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ

Отражены результаты оценки предпринимательского климата Лозно-Александровской поселковой объединенной территориальной общины в контексте разработки стратегии ее развития. Представлены результаты анкетирования предприятий и предпринимателей, организованного с целью оценки предпринимательского климата Лозно-Александровской общины. Построено матрицу *SWOT*-анализа, отражающую возможности и угрозы развития объединенной территориальной общины, ее сильные и слабые стороны для определения стратегических целей развития.

Ключевые слова: объединенная территориальная община, предпринимательский климат, анкетирование, оценивание.

Ye.M. Akhromkin

Zhytomyr State Technological University, Zhytomyr, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-4420-6265>

K.I. Sieriebriak

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-7025-2399>

L.I. Belousova

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-5722-7463>

I.M. Litvinova

Institute of Chemical Technologies of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Rubizhne, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-5379-4188>

EVALUATION OF ENTREPRENEURIAL CLIMATE OF THE UNITED TERRITORIAL COMMUNITY IN THE CONTEXT OF WORKING-OUT STRATEGY OF DEVELOPMENT

The article highlights the results of entrepreneurial climate evaluation of the Lozno-Oleksandrivksa united territorial community in the context of strategies progress and its development. The answers of enterprises and entrepreneurs on the survey concerning the entrepreneurial climate assessment of the Lozno-Oleksandrivksa village united territorial community is summarized. The enterprises and entrepreneurs of the Lozno-Oleksandrivksa united territorial community are all working practically within Ukraine. They believe that the main problems that hinder development are the following: insufficient public initiative and activity, unemployment, inadequate entrepreneurship of the community, a significant part of the older working-age population, a lack of external investment, low quality (absence) of road coverage among communities in the community. Ranking of the Lozno-Oleksandrivksa united territorial community development tasks are carried out. Priority species include agriculture / plant growing, processing of agricultural products, consulting and other intellectual services, production of building materials, agriculture / livestock. The results of cooperation evaluation level between the entrepreneurial structures of the Lozno-Oleksandrivksa united territorial community and other organizations and institutions are given. It has been established that the majority of entrepreneurial structures consider the level of cooperation with other organizations and organizations of the UTC to be satisfactory or partially satisfactory. A matrix of SWOT analysis is build, which reflects the opportunities and threats during the development of the united territorial community, its strengths and weaknesses for defining the strategic goals for the united territorial community development.

Keywords: united territorial community, entrepreneurial climate, survey, assessment.